

ผู้ต้องขังกับสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติตามเวลา !

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง แต่ไม่สามารถใช้สิทธิได้ทันตามเวลาเนื่องจากผู้บัญชาการเรือนจำไม่ส่งคำร้องให้ จนล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทำให้ผู้ต้องขังได้รับความเสียหาย จึงได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้มีการชดเชยค่าเสียหาย

ผู้ฟ้องคดีในคดีนี้เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ ในคดีเดิมได้ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดี (กรมราชทัณฑ์) ต่อศาลปกครอง เนื่องจากไม่ดำเนินการพักการลงโทษให้ผู้ฟ้องคดีตามกฎหมาย ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นได้พิพากษาให้ยกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีจึงประสงค์ที่จะยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุดซึ่งจะครบกำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์ในวันที่ 27 เมษายน 2549 และได้ยื่นคำร้องลงวันที่ 5 เมษายน 2549 เพื่อขอคัดสำเนาคำพิพากษาและขอขยายระยะเวลายื่นคำอุทธรณ์ผ่านผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังเรือนจำ แต่ปรากฏว่าก่อนครบกำหนดระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ เพียง 1 วัน ผู้บัญชาการเรือนจำจึงได้มีหนังสือส่งคำร้องขอไปยังศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีขยายระยะเวลายื่นคำอุทธรณ์

ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์ได้แย้งคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นได้ทัน และได้ยื่นฟ้องกรมราชทัณฑ์เป็นคดีนี้เพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรของผู้บัญชาการเรือนจำ เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

โดยระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนเกี่ยวกับการขอลาพัก การขอย้าย กลับภูมิลำเนาให้ผู้ต้องขัง และการบริการรับส่งจดหมายของผู้ต้องขัง พ.ศ. 2546 ข้อ 7 วรรคหนึ่ง ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการพิจารณาเรื่องการบริการรับส่งจดหมายของผู้ต้องขังว่า ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 2 วันทำการ โดยให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบพิจารณาจดหมายที่ส่งถึงผู้ต้องขังหรือที่ผู้ต้องขังส่งถึงบุคคลอื่นหรือหน่วยงานภายนอก 1 วันทำการ และนำส่งไปยังบุคคลอื่นหรือหน่วยงานภายนอกหรือนำจ่ายให้กับผู้ต้องขัง 1 วันทำการ

ประเด็นปัญหาก็คือ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่เจ้าหน้าที่ใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบคำร้องและจัดส่งคำร้องของผู้ฟ้องคดีไปยังศาลปกครองชั้นต้นรวมเวลา 12 วันทำการ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร และระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาต้องเป็นไปตามมาตรา 73 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ผู้ถูกฟ้องคดีจะอ้างเหตุว่าผู้ฟ้องคดีมีคำขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์เพื่อปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไม่ได้ อีกทั้งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีปริมาณงานมากก็เป็นเรื่องที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องดำเนินการบริหารจัดการให้เหมาะสมและไม่อาจนำมาเป็นเหตุที่ไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบได้

ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายล่าช้าเกินสมควรเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และคดีดังกล่าวถึงที่สุด จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้แสดงพยานหลักฐานสนับสนุนความเสียหายที่ได้รับ ทั้งการเรียกร้องค่าเสียหายเป็นการคาดคะเนของผู้ฟ้องคดีเองและไม่อาจยืนยันได้ว่าศาลปกครองสูงสุดจะพิพากษากลับให้ผู้ฟ้องคดีชนะคดี ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีเรียกร้องจึงเป็นความเสียหายที่ไม่แน่นอน ประกอบกับเจ้าหน้าที่ไม่ได้ตั้งใจที่จะกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี

เมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์การกระทำของเจ้าหน้าที่และความร้ายแรงแห่งการละเมิด จึงพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน 5,000 บาท (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 619/2556)

คดีนี้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการที่ดีว่า การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หากกฎหมายกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้โดยชัดแจ้งแล้ว ฝ่ายปกครองย่อมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด มิฉะนั้น อาจต้องชดเชยค่าเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น ค่าชดเชยสมควร นอกจากนั้น ยังเป็นการยืนยันถึงเจตนารมณ์ที่สำคัญของศาลปกครองที่มุ่งคุ้มครองให้บุคคลทุกคนได้รับสิทธิในทางศาลและสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกันตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้ ไม่เว้นแม้แต่ผู้ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพดังเช่นผู้ต้องขังในคดีนี้ที่ได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกันครับ !

นายปกครอง
